HISTÒRIA GRÀFICA

Fixeu-vos bé en aquest vellet amb vestimenta clàssica valenciana de fi de segle passat, que espera assegut a què li facen la foto. De segur que sabreu captar el gust d'una època ja llunyana. Es tracta de Francisco Campos el *tio Andaillo*, de professió esquilador i pare de la Mare Josefa Campos.

L'any 1955. la gent d'Alaquàs va viure una data històrica. Els sis de novembre van ésser traslladades les despulles de la Mare Josefa Campos del cementiri municipal fins al convent de les Catequistes, essent acompanyada pels fidels. La foto recull un moment del seu pas pel carrer Major d'Alaquàs.

Com cal apreciar la multitud de gent que ompli la placeta de l'església de l'Assumpció per a retre-li el darrer homenatge a la Mare Josefa Campos abans d'ésser soterrada a la capella del convent.

Des de la seua fundació, la vida religiosa a l'interior del convent ha estat presidida per l'austeritat i necessitats més elementals. La supervivència ha estat possible gràcies a la caritat del veïnat i a la constància de la Mare Josefa Campos que solia anar a les cases apel·lant la generositat de la gent. Qui ho ha conegui compta que la mare es feia acompanyar per una xiqueta que li deien Carmina. La xiqueta va enirar al convent de *doloretes*, va passar pel postulat i va morir de novícia. A la folo, la Mare Josefa Campos fotografiada junt a la xiqueta Carmina.

Vicent Campos *l'Esquitaor* fotografiat al voltant de 1917. Aquest xicot i el seu germà Pepe van continuar l'ofici exercit per la família. L'ofici dels esquiladors que desapareixeria del poble amb ells. A més d'esquilar els animals del poble, anaven dos dies al mes a les masies del Poio, l'Oliveral, del Compte i Cardona. Com els animals trevallaven de dia, Pepe i Vicent esquilaven de nit els cavalls i els matxos, i després tornaven a casa a peu. Enllà pels anys cinquanta, la seua presència a les cases dels llauradors era freqüent. No recordeu veure'ls pels carrers amb la bossa de la ferramenta sota el braç?

A poc que us fixeu, reconeixereu aquest alaquaser tan ben plantat que es va retratar al voltant de 1915. Es tracta de Domingo Medina del carrer Major. Aquest home anava en bicicleta a treballar a les terres que tenia al mas de Pai.

La família Campos a l'any 1935. Franciso Campos *l'Esquilaor* fotografiat amb la seua dona Teresa Ferrer i la seua filla Teresa. El matrimoni va tindré nou filles i dos fills. Les xiques van morir-ne quatre en diverses edats mentre que els xiquets van morir albats. Van viure al carrer Major durant molts anys, en el lloc on tenien una fabriqueta de fer calces.

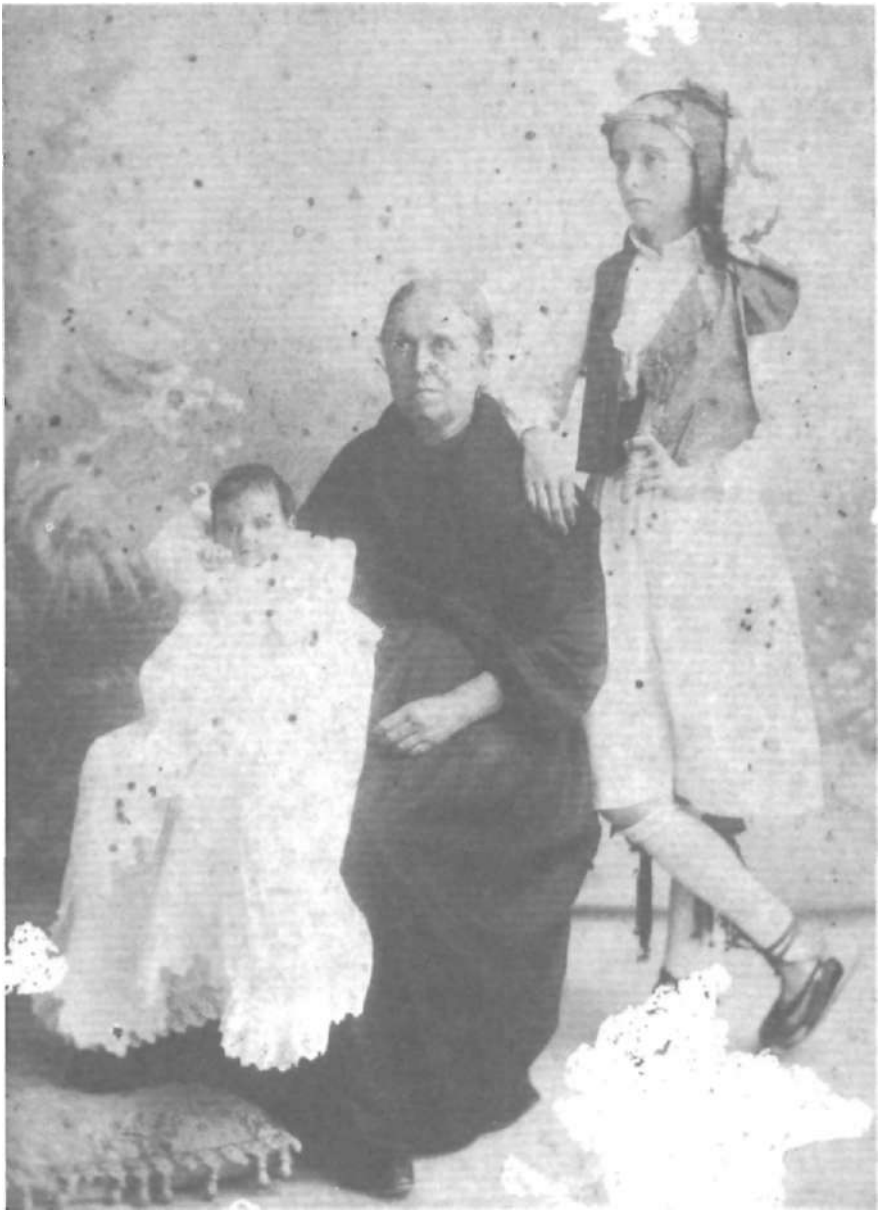

Àngels Cosme, la mare dels esquiladors, asseguda a la cadira sostenint sobre la falda el seu fill de bolquerets. Al seu costat i de peu, la seua filla Elvira *l'Esquilaora*, dona del *tio* Miquelet *el Garrofí*, vestida amb saragüells.

Retrat de noces l'any 1932. Així de feliços es van retratar la *tia* Elvira *l'Esquilaora* i el *tio* Miquelet *el Garrofí* dia del seu casament.

A les antigues casetes de la platja de Ies Arenes, trobem berenant a la *tia* Maria l'*Esporgaora* i al seu home el t*io* Melcior junt a una família d'amics. Si us fixeu, podreu comprovar com damunt de la taula no hi ha cap botella de cervesa ni tan sols de sifó. com a moll una botija d'aigua. Això sí, sota la taula, per si de cas es presentava algun convidat...

Àngels Campos Ferrer *l'Esquilaora*. Els seus pares la van dur a retratar a València l'any 1910 quan tenia dos anyets.

Maria de l'Olivar Campos *l'Esquilaora*. Així de grosseta i dolça la van retratar els seus pares l'any 1914.

Vicent Garcia Garcia *el Paiporter* a l'edat de tres anys. Tot i que no es fiava de l'estrany aparell que tenia davant es va fer la foto.

La veritat és que la xiqueta no volia retratar-se si no tenia un gos al costat, així que els seus pares no van tindre més remei que complaure el desig. Tot i això, encara sembla mirar a la camera de reüll. Aquesta meravella de xiqueta és Carme *l'Esquilaora,* la dona de Joano Panera.

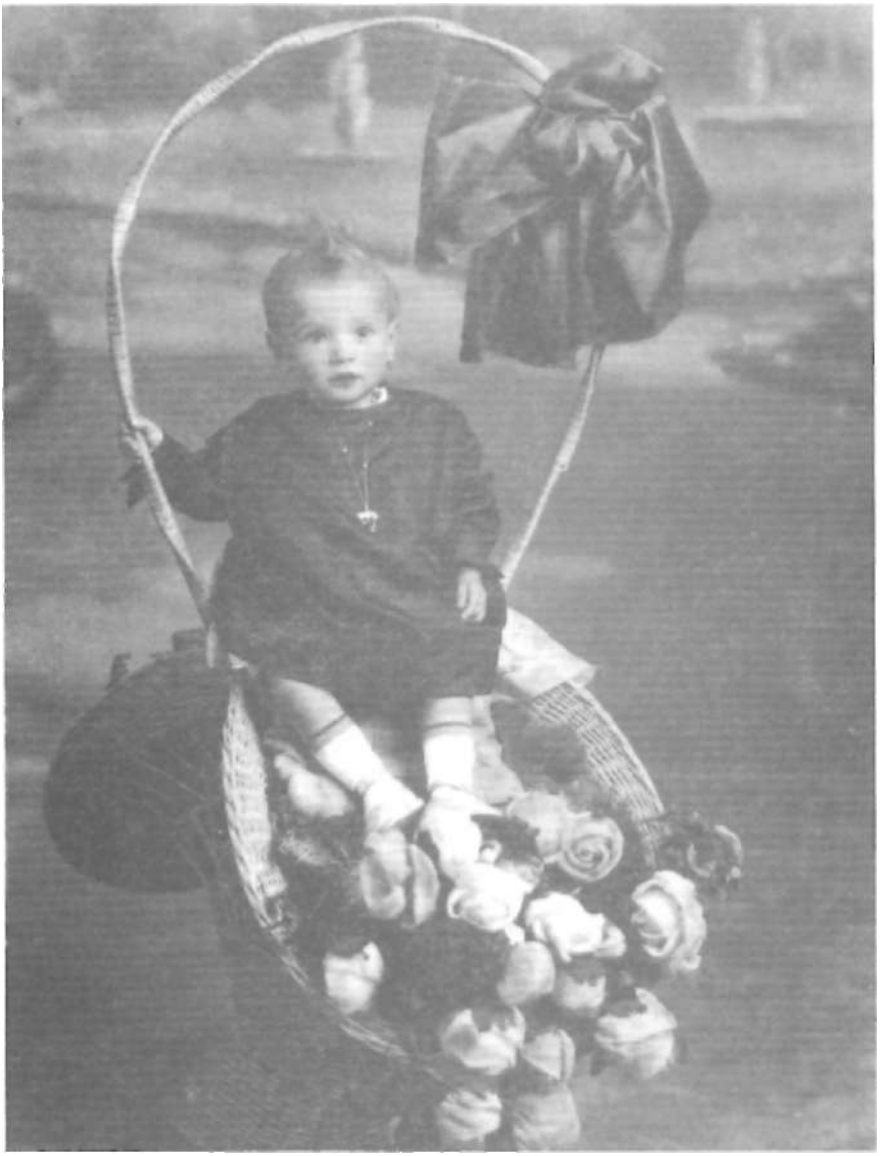

Era l'any 1927 i, com manava el costum, quan moria un familiar posaven de dol fins als menuts de la casa, ací veiem Consuelo March Bonet, més coneguda com Consuelito *la Desmaià*, que la porten a retratar després d'haver passat una malaltia. Va de dol per son pare.

Maria de l'Olivar *l'Esquilaora* es va retratar després de la guerra i aquest mateix any es va posar a monja, prenent els hàbits en 1941. Va morir l'any passat.

Matilde Soriano *la Pujaleta*, germana del *tio Pujal* el de l'Estanc. Va prendre els hàbits de monja de l'ordre de les religioses Oblates a Zaragossa. Va morir en gener d'enguany.

Grup d'homes alaquasers passant un dia de retir espiritual a l'hort de les monges catequistes. Entre els assistents, hem reconegut al *tio* Melcior Tàrrega, el *tio* Jeroni, el *tio* Domingo, el *tio* Valentí *Careta.* Benjamín *Bolà* i Remígio *Bolà*.

Alumnes de l'antiga escola de l'Ajuntament junt al seu mestre José Sanchis Almiñano. En 1920. el mestre es va retratar amb tots els xiquets de la classe. Hem reconegut Pepe *el Potecari*. José García de *ca Prima,* Joano *Panera*, Trenislao el Pastoret, Voro de *ca Modesta.* Jeroni Pons, Tenencio Palop, Tomàs Ferrer *l'Esporgaor,* José María Sancho l'Alcalde, Paco Planells *el Castellero,* Pepe Alós de *ca Sebastià,* Francisco Sena *el Quinqui,* Francisco Ferrer l'*Esporgaor* i el mestre José Sanchis Alminano. Confiem en vosaltres per a identificar la resta de xiquets.

Escola de monges catequistes l'any 1932. Ací tenim xiquetes i xiquets alaquasers que anaven a l'escola del Convent en temps de la República. Començant per la fila de dalt trobem a Vicent Esteve el germà de Maria Esteve, Paco *el Jesuso*, Pepe el *de la Salà*, Juanito el jugador de futbol, Ramon *del Campanar*, Paco *Xata*, José Maria Palop *el Capellà*, Elietes *el Puça*, Pepe el *Rellat*, Maria Forriol del forn de Librada, Francisco Forriol del forn de Librada, Enrique *el Xato*, Maria la Parda, Paco *Bolà*, Pasqualet *Bolà*. Vicent *el Ratllat*, Paco *el Rullo*, Jaime de ca Modesto, Pepica la *Botellera*, Consuelín *Bolà*, Pepito Sena, Emilio *el Peroler* i Paco *el Guarda*.

Maria Laborda Ferriols durant el curs de 1951. Foto de record escolar que s'acostumava a fer en la década dels anys cinquanta.

Vicent Laborda Ferriols. Curs escolar 1947-48.

Francisco Laborda Ferriols. Col·legi González Gallarza, Curs de 1962.

Consuelo Bonet Ferrer *la Desmaià*, el dia de la primera comunió, l'any 1909.

Consuelo March Bonet, el dia de la primera comunió l'any 1933.

Una germana de Carmencín *la Desmaià*, Teresa Ferrer Bonet, el dia de la primera comunió.

Així de plantades es van retratar les germanes Consuelo i Maria Bonet Ferrer l'any 1925. amb 24 i 14 anys respectivament.

Encara que no ho feien com ara, també solien passar algun dia fora de casa quan venia l'estiu. Ací veiem a Encarna Ferrer i el seu home Ramon Aguilar Ferrer.

Teresa Ferrer Cardona, la dona del *tio* Eliseo *el Desmaiat*. Fotografia de 1895.

Clavaris de Sant Roc de l'any 1940. Quan tenien uns setze o desset ayns. aquesta colla d'amics van fer per primera vegada la Festa de Sant Roc. Si es fixeu, d'esquerra a dreta, a la fila de dalt veiem a Paco *el Colomo*, José Palop. Miquel *Pepene*. Marianet el de la Tenda, el *Biaro*, Enrique *l'Oller*, Vicent *el Santero*, Francisco Ros *l'Advocat*, mentre que a la filera de baix. trobem a *Voriti*, *Capa*, Ramon Aguilar *l'Anguilero*. *Xavea*, Vicent Peiró Gimeno *Porrito* i Manolo Aguilar *el Xato* (el germà del *tío* Amadeo).

Com podeu constatar per la vestimenta, era temps de guerra. En primer lloc, un germà de Nieves Ferriols Ferrer, a un costat, Miquelet Bonet Ferrer, i al fons, un oncle de Manolo Forment *Mandoc*. S'imagineu què poden fer aquests soldats agenollats a terra? La cosa està clara: s'hi troben espiant l'enemic per assabentar-se de les seues intencions ofensives. Esperem que no els ocórrega el mateix que a Mariano, el de la vaqueria de Soler, que l'enviaren d'escolta a un cap enemic i estava més sort que una rella.

El *tio* Camilo *el Ferraor* (el primer de l'esquerra) retratat durant el temps de guerra junt als seus companys. Era l'any 1937.

La *tia* Consuelo *la Maia* pujanl el seu nét Vicentin a la moto que li han deixat els reis mags.

Aquestes dues germanes tan arriscades que ens moslrcn el retrat dels seus pares són Francisqueta Mestre Marca, la mare de Maria Mestre, i Maria Mestre Marca, la mare del *tio* Toni *el Boter*.

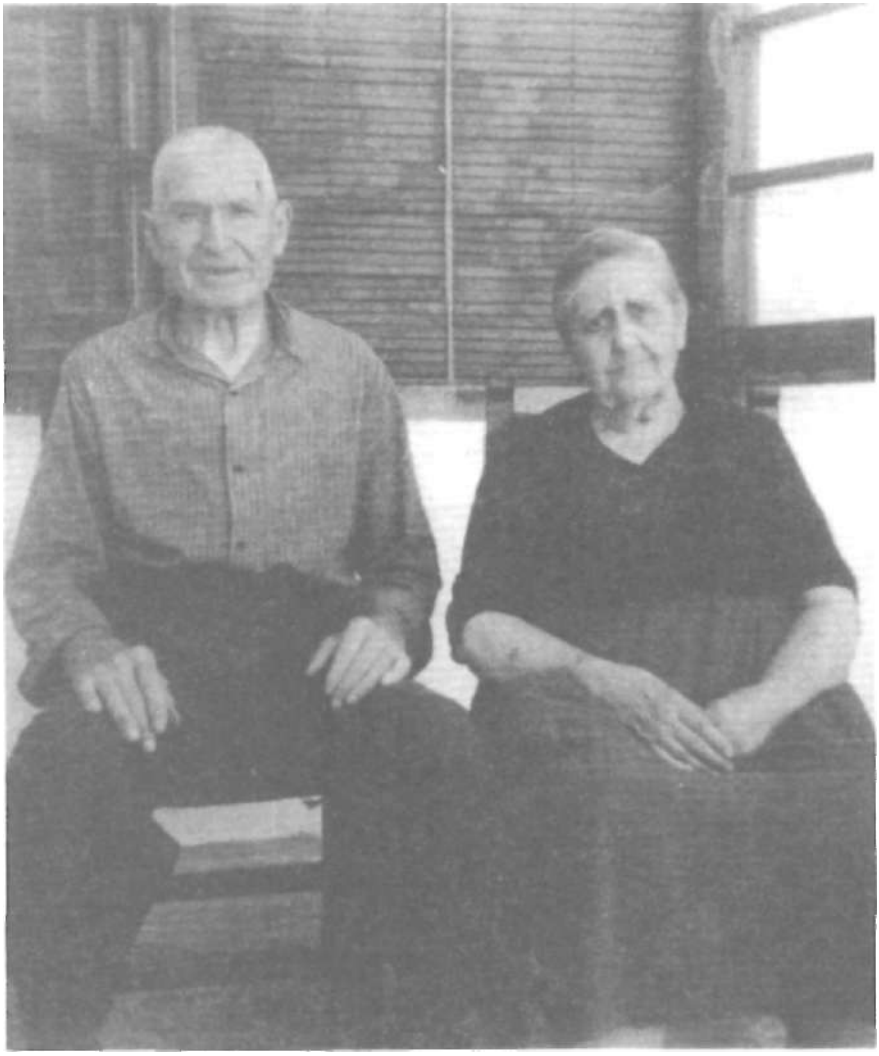

Als voltants de 1960, veiem al *tio* Llorenç *Tapalà* amb la seua dona Francisqucla Mestre fotografiats a Teixidor de sa casa al carrer Nou.

Feia poc que s'havia proclamat la República quan aquesta parella de nuvis decidiren casar-se. Ells són Malia Aguilar, la *tia* Malia i José Forriol, el t*io* Pepe de *Blanca.*

37. Al talleret del carrer de València, veiem el *tio* Pepe *de Blanca* treballant amb les panderetes. Al seu costat, la *tia* Malia, la seua dona, amb la seua neteta Pili al braç.

La família Beltran *de ca Lopepe* retratada al voltant de 1930. L'avi *Lopepe*, al que veiem a la foto amb la seua dona Maria Ebri i els seus fills Vicent, José M., Bienvenida i Antonia, va nàixer al Mas del Socorro de Coves de Vinromà. Josep Beltran Salvador, mes conegut al poble com *Lopepe*, arriba a Alaquàs a principis de segle essent molt jove i, ben aviat, comença a desenvolupar tota mena de treballs, aprenent de barber, sagnador. dentista, fabricant de posts de pastar el pa... L'any 1914 obri al carrer de les Eres una botiga de comestibles que no acaba de funcionar per la competència d'una cooperativa d'alimentació que s'havia establert al poble. Vegem que no pot competir amb els preus, a mesura que va finalitzant les existències les reposa per altres articles de ferreteria, fundant així la que hui es coneix com la Ferreteria Beltran.

Casat amb Maria Ebri, mestra titulada i comadrona natural de Vilanova d'Alcolea, aquest home va ésser sobretot, un gran treballador. Quan ja era un vellet, encara feia cordeta pels seients de les cadires, assegut a la porta de sa casa.

Clavaris del Crist de la Bona Mort de 1940

Si comencem per la segona fila i d'esquerra a dreta, trobem Enrique Palop. fill del guarda de la séquia. Vicent Cervera, *el Pansit,* Miquel Ferrer, fill del pastor de la Placa del Santíssim. Miquel Lis, nebot de D.Vicent Lis el Sr. Vicari, Josep Cervera, fill del *tio Jesuso* i Salvador Garcia Miravet del carrer de la Pau.

A la primera filera i també d'esquerra cap a dreta es troba, Francisco Besó, *el Blaiet.* Gaspar Campos, *Rata,* Vicent Cosme, casat en Lola *la Conilleta,* Isidro Torres, Baldomero Pallardó, *el Corretjer,* Ricardo Beta, casat en Fina *la de Nasio* i Francesc Alós, fill del *tio* Juano, *Xata.*